

AVIZ
la proiectul de lege cu privire la Procuratura Anticorupție și
Combaterea Crimei Organizate

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă nr. 40 din 12.02.2025, de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu art. 73 din *Constituția Republicii Moldova* și art. 47 din *Regulamentul Parlamentului*, adoptat prin *Legea nr. 797/1996*.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, scopul elaborării proiectului rezidă în necesitatea reformării semnificative a sistemului procuraturilor prin crearea unei noi structuri specializate, urmare a încetării activității celor două procuraturi existente la moment (Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale). Or, reieșind din analiza activității acestui sistem aferent combaterii fenomenelor infracționale – corupția, inclusiv cea politică și electorală, implicarea grupurilor criminale organizate în destabilizarea statului de drept, trădarea de patrie, acțiunile subversive ale formațiunilor de jurisdicții străine, războiul hibrid etc., s-a determinat concluzia că sistemul creat acum 10 ani nu corespunde noilor provocări cu care se confruntă țara noastră.

Astfel, intenția reconfigurării procuraturilor specializate pe dimensiunea luptei cu corupția și crima organizată are la bază mai multe premise de ordin politico-juridic, printre care:

Decizia Consiliului Suprem de Securitate adoptată urmare a ședinței Consiliului din 11 noiembrie 2024, prin care s-a evidențiat necesitatea intensificării eforturilor privind combaterea criminalității organizate și a corupției, inclusiv a corupției politice; această ședință fiind urmată de audierile parlamentare din data de 6 și 7 decembrie 2024 în cadrul comisiilor parlamentare de profil și ulterior de audierea publică din 12 decembrie 2024 din Plenul Parlamentului Republicii Moldova.

Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 285 din 12 decembrie 2024 cu privire la rezultatul audierilor parlamentare privind fraudele electorale semnalate în cadrul scrutinelor electorale din anul 2024, adoptată urmare a audierilor parlamentare din 6 și 7 decembrie 2024 în cadrul comisiilor de profil, precum și audierilor din 12 decembrie 2024 în Plenul Parlamentului a conducătorilor instituțiilor de drept menite să prevină și să combată corupția. Urmare

a adoptării hotărârii menționate, au fost constatați mai mulți factori care au afectat procesele electorale din toamna anului 2024, fiind evidențiată necesitatea intensificării colaborării interinstituționale și adoptării unor măsuri adecvate pentru combaterea mai eficientă a finanțării ilegale, destructurarea grupărilor criminale implicate în coruperea electorală și prevenirea abuzurilor care afectează procesele democratice.

Decizia Consiliului Suprem de Securitate adoptată urmare a ședinței Consiliului din 20 ianuarie 2025. Ținând cont de gravitatea carențelor în activitatea unor instituții cu competențe de prevenire și combatere a corupției politice și a celei electorale, inclusiv perpetuarea acestor deficiențe, Consiliul Suprem de Securitate, a decis, cu titlu de recomandare prioritară, consolidarea arhitecturii instituționale a organelor responsabile de combaterea corupției.

Ulterior, la **29 ianuarie 2025**, urmare a recomandărilor Consiliului Suprem de Securitate privind necesitatea consolidării arhitecturii instituționale a organelor responsabile de combaterea corupției și criminalității organizate, Ministerul Justiției a prezentat concluziile unei analize pe subiectul sus-indicat, axate pe unele modele internaționale, dar și a unor discuții cu reprezentanții sistemului procuraturii, Parlamentului și ai societății civile. Analiza propunerilor și a modelelor respective a fost transmisă către Parlament pentru luarea deciziei în ceea ce privește opțiunea de urmat. La concret, Ministerul Justiției a înaintat următoarele trei opțiuni:

- concentrarea eforturilor de investigare și monitorizare a cauzelor complexe de corupție politică și criminalitate organizată la nivelul Secției specializate din cadrul Procuraturii Generale;

- majorarea Secției pentru combaterea corupției și spălarea banilor din cadrul Procuraturii Generale cu procurori și personal adițional detașați din cadrul procuraturilor specializate focusată pe cazurile de corupție majoră și crimă organizată;

- comasarea celor două procuraturi specializate (Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale) într-o singură instituție cu transferul tuturor procurorilor și personalului în cadrul acesteia, fapt care ar asigura continuitatea activității procurorilor și proceselor curente de investigare și /examinare a cauzelor complexe, precum și cu asigurarea continuității desfășurării procedurilor de evaluarea extraordinară a procurorilor (vetting).

În același context, sunt relevante constatările Curții Constituționale reținute în *Hotărârea nr. 25 din 28 noiembrie 2024 cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor și la validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova*. Astfel, Curtea a statuat:

„100. În contextul pronunțării prezentei Hotărâri, Curtea nu poate trece cu vederea concluziile observatorilor naționali și internaționali, precum și cazurile de corupere a alegătorilor prin metode inedite constatate de Centrul Național Anticorupție și de Inspectoratul General al Poliției.

101. Curtea reține că numărul cazurilor de corupere a alegătorilor raportat de autoritățile de investigație și cuantumul mijloacelor financiare sechestrate scot

în evidență amploarea fără precedent a acestui fenomen, mai ales dintr-o perspectivă comparativă cu situația raportată la alegerile desfășurate în anii precedenți (alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021³², alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020³³, alegerile parlamentare noi din 15 martie 2020³⁴, alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 sau cele prezidențiale din 30 octombrie 2016³⁵).”.

Totodată, Curtea Constituțională, prin Hotărârea menționată supra, a punctat asupra unor aspecte normative relevante, dar și a evidențiat necesitatea perfecționării cadrului legal pertinent:

„104. La prima vedere, cadrul normativ existent confirmă o minimă îndeplinire a obligației pozitive a statului de a adopta legi care combat coruperea electorală. Totuși, având în vedere numărul mare al cazurilor de corupere a alegătorilor, număr raportat de autoritățile de investigație în contextul primului tur și al celui de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale din acest an, Curtea consideră că autoritățile trebuie să depună toate eforturile pentru a preveni asemenea cazuri la scrutinele viitoare. Curtea menționează că ar putea fi îmbunătățite mecanismele legale de combatere a corupției electorale, astfel încât să fie acestea efective, având în vedere și modalitățile inedite ale cazurilor înregistrate la acest scrutin. Curtea notează că autoritățile au obligația constituțională de a întreprinde măsurile necesare pentru a asigura exprimarea liberă a voinței poporului în cadrul alegerilor și dezvoltarea democratică a țării.”.

Mai mult, în contextul pronunțării hotărârii menționate supra, Curtea Constituțională a emis o adresă, expediind-o către Parlamentul Republicii Moldova. Astfel, potrivit *adresei nr. PCC-01/226e din 28.11.2024*, Curtea a reținut că numărul cazurilor de corupere a alegătorilor raportat de autoritățile de investigație și cuantumul mijloacelor financiare sechestrate scot în evidență **amploarea fără precedent a fenomenului**.

În aceeași adresă, se menționează asupra faptului că, *„Cadrul normativ existent ar confirma o minimă îndeplinire a obligației pozitive a statului de a adopta legi care combat coruperea electorală. Totuși, având în vedere numărul mare al cazurilor de corupere a alegătorilor la alegerile prezidențiale din acest an, Curtea a considerat că autoritățile trebuie să depună toate eforturile pentru a preveni asemenea cazuri la scrutinele viitoare. Curtea a reținut că ar putea fi îmbunătățite mecanismele legale de combatere a corupției electorale, de o manieră efektivă, având în vedere modalitățile inedite ale cazurilor înregistrate la acest scrutin.”.*

Drept urmare, prin adresa menționată supra, Curtea Constituțională a solicitat Parlamentului să îmbunătățească mecanismele legale existente în conformitate cu raționamentele hotărârii Curții Constituționale.

Așadar, inițiativa legislativă nr. 40 reprezintă un pas decisiv în direcția reformării sistemului procuraturii, cu scopul de a se oferi un răspuns mai eficient și integrat la fenomenele infracționale evidențiate atât de către Curtea Constituțională, cât și în actele menționate supra, având un impact semnificativ atât asupra stabilității

economice și sociale a țării, cât și asupra securității statului, în final urmărindu-se protecția democrației și statutului de drept împotriva unor atacuri concertate similare celor care au fost depistate în contextul ultimelor scrutine electorale.

I

Anterior expunerii juridice nemijlocite asupra prevederilor proiectului de lege, urmează a se evidenția faptul că, din punct de vedere conceptual, inițiativa legislativă, în formula propusă (care de fapt se referă la încetarea/ lichidarea celor două procuraturi specializate cu crearea unei noi structuri, procurorii urmând a fi detașați în procuraturile teritoriale, ulterior fiind delegați sau numiți prin concurs etc.), creează premisele unor riscuri aferent implementării acesteia, fiind necesară o analiză detaliată și complexă a acestora, în contextul revizuirii și definitivării proiectului:

1) Continuitatea proceselor penale. În contextul perioadei de tranziție și până la funcționalitatea administrativă și procesuală deplină a noii procuraturi specializate, este necesară asigurarea continuității investigațiilor și a activităților judiciare. Or, stoparea chiar și temporară, a investigațiilor și a activităților judiciare, ar putea determina consecințe grave atât asupra drepturilor și intereselor persoanelor implicate în proces, cât și asupra procesului de colectare și administrare a probelor.

2) Funcționalitatea și operaționalitatea noii procuraturi specializate. Anticiparea și reglementarea unui termen obiectiv în vederea asigurării funcționalității noii procuraturi specializate reprezintă un procedeu complex, fiind necesară o abordare multiaspectuală de ordin practic. În special, se menționează asupra necesității asigurării transmiterii prompte a cauzelor penale de la o instituție la alta. Totodată, se atrage atenția asupra funcționalității procesuale a instituției nou create în vederea asigurării continuității dosarelor în care sunt dispuse măsuri preventive (în special cele privative de libertate), măsuri de siguranță și măsuri speciale de investigație.

3) Termenii de implementare. Perioada de tranziție propusă se apreciază ca fiind extrem de restrânsă, existând riscul perturbării activităților investigative și judiciare. Descrierea unor etape succesive de transmitere a cauzelor aflate în curs de soluționare, fără mecanisme de continuare a investigațiilor și respectarea termenilor procesuali, pot afecta procesele de urmărire penală aflate în gestiunea procuraturilor specializate, dar și cursul normal al judecării cauzelor penale instrumentate sau conduse de cele două procuraturi specializate.

4) Mecanismul de transfer al procurorilor și al personalului auxiliar. Lichidarea celor două procuraturi specializate ar putea genera incertitudine în raport cu procedura de transfer a procurorilor și a personalului auxiliar în cadrul altor procuraturi. În acest sens, este necesară reglementarea unui mecanism clar și echitabil vizând procedura de transfer, cu luarea în considerare a tuturor drepturilor și garanțiilor stabilite de *Codul muncii*, precum și de *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*.

5) Asigurarea continuității procedurilor de evaluare extraordinară.

Crearea noii procuraturi specializate în formatul propus prin intermediul proiectului va avea repercusiuni asupra procedurilor de evaluare externă a procurorilor, desfășurate în conformitate cu prevederile *Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative*. Drept urmare, considerăm că este prioritară desfășurarea în continuare a procedurilor de vetting conform prevederilor *Legii nr. 252/2023*. Totodată, este necesară reglementarea aspectelor privind finalitatea procedurilor de verificare extraordinară deja pornite și aflate în curs de derulare în condițiile *Legii nr. 252/2023*, care vizează procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție și ai Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Suplimentar, urmează a fi luate în considerare eventualele interferențe ale prevederilor proiectului de lege în raport cu implementarea noii structuri a Procuraturii, aprobată prin *Ordinul Procurorului General nr. 12/3 din 24.01.2025*, care vizează Procuratura Generală, procuraturile teritoriale și Procuratura Anticorupție, urmare a revizuirii hărții sistemului procuraturii.

II

În continuare, urmează a fi realizată o analiză generalizată și multiaspectuală în raport cu anumite prevederi din cadrul proiectului de lege, ce urmează a fi revizuite conform comentariilor și observațiilor de ordin tehnico-legislativ.

La **articolul 1** – „*Sfera de reglementare și cadrul juridic*”:

La alin. (1) se va revedea expresia „instituită prin Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură”, deoarece Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate (în continuare – PACCO) se creează prin Legea cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, la art. 11 alin. (3) fiind indicat că „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se creează din momentul intrării în vigoare a prezentei legi”.

La **articolul 2** – „*Independența organizațională și funcțională a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și a procurorilor din cadrul acesteia*”:

Se va revizui alin. (1) în partea ce ține de independența PACCO, nefiind clar la ce se referă. În cazul în care se are în vedere independența organizațională și funcțională, după cum este indicat în denumirea articolului, se va ține cont că independența dată nu este absolută, în măsura în care structura și numărul procurorilor se aprobă de Procurorul General/Consiliul Superior al Procurorilor, iar bugetul PACCO se regăsește în bugetul Procuraturii, având statut de instituție bugetară de nivelul II (ORGII).

La **articolul 3** – „*Domeniul de competență al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate*”:

Potrivit alin. (2) lit. a) și b) din proiectul de lege, „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este specializată în domeniul combaterii

infracțiunilor de corupție și a actelor conexe actelor de corupție, precum și în domeniul combaterii criminalității organizate, a terorismului și a torturii, având următoarele atribuții specifice:

a) exercită urmărirea penală în cauzele de corupție și cele conexe actelor de corupție, infracțiunile de tortură, infracțiunile cu caracter terorist și în cele privind infracțiunile săvârșite de o organizație criminală, precum și în alte cauze date în competența sa, conform legislației procesul-penale;

b) conduce urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile în care urmărirea penală este exercitată de către organele de urmărire penală ale organelor centrale de specialitate;”.

Totodată, conform art. 270¹ alin. (6) din *Codul de procedură penală*, în redacția propusă de autorii proiectului, „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală cu competență teritorială generală ale:

- 1) Ministerului Afacerilor Interne;
- 2) Serviciului Vamal;
- 3) Serviciului Fiscal de Stat.”.

În acest sens, în raport cu competența PACCO stabilită la articolele prenotate, se menționează că, în prezent, există riscul suprasolicitării activității procurorilor. Acest fapt ar putea implica dosare cu infracțiuni care nu sunt specifice fenomenului de criminalitate organizată, în condițiile în care este absolut nefiresc ca o cauză penală să fie înregistrată în evidențele PACCO doar pe baza argumentului că a fost pornită anterior de către un organ de urmărire penală cu competență teritorială pe întreg teritoriul țării.

Prin urmare, se va examina una din propunerile conținute în cadrul avizelor recepționate de la autorități, privind oportunitatea excluderii lit. b) din cadrul art. 3 alin. (2) din proiect, astfel încât procuratura specializată să fie constituită doar cu competențe de exercitare a urmăririi penale.

Totodată, va fi necesară revizuirea competențelor procuraturii ce se propune a fi creată, aferent exercitării urmăririi penale în privința anumitor categorii de infracțiuni care, la moment, sunt atribuite Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale în mod mult prea extins. Astfel, se va proceda similar modificării competenței Procuraturii Anticorupție, fapt realizat prin adoptarea *Legii nr. 365/2023 pentru modificarea unor acte normative*, care a dus la concentrarea competențelor pe cauzele de corupție de nivel înalt. În acest sens, se propune excluderea cuvintelor „și a torturii” din art. 3 alin. (2), precum și a cuvintelor „infracțiunile de tortură” din art. 3 alin. (2) lit. a) din proiect. Astfel, sub aspectul competenței procuraturii nou create, se propune păstrarea atribuțiilor în raport cu investigarea, *lato senso*, a infracțiunilor de mare corupție (inclusiv, a celor conexe corupției), a infracțiunilor comise de organizații criminale, dar și a celor ce atentează la securitatea statului, precum și investigarea infracțiunilor aferente fraudei cu fonduri externe.

Drept urmare, va fi necesară modificarea prevederilor art. 270¹ din *Codul de procedură penală* în redacția prevăzută de proiect, pentru a permite noii instituții de a-și concentra activitatea exclusiv pe investigarea cauzelor pentru care aceasta a fost creată și nu pe alte categorii de infracțiuni conexe, escrocheriile de diverse tipuri, punerea în circulație a drogurilor de complexitate redusă, traficul de migranți etc., care deja sunt investigate de procuraturile teritoriale.

De asemenea, pentru a asigura cooperarea cu alte subdiviziuni de aplicare a legii, în conformitate cu decizia șefului procuraturii specializate și în condițiile stabilite expres în Regulamentul de activitate a procuraturii specializate, ar putea fi create posibilități de realizare a investigațiilor în grupuri de urmărire penală împreună cu organele centrale de urmărire penală, precum: Direcția urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției, Direcția urmărire penală a Serviciului Vamal, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră etc. Acestea vor putea oferi suport în acțiunile de urmărire penală realizate de către procurorii din cadrul procuraturii specializate.

La **articolul 5** – *„Conducerea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”*:

La alin. (2), urmează a se concretiza numărul funcțiilor de adjuncți ai procurorului-șef, întrucât redacția actuală propusă de autor („după caz, de câțiva adjuncți”), creează incertitudine vis-a-vis de instituirea numărului de adjuncți ai procurorului-șef și modalitatea în care „arhitectura” conducerii acestei procuraturi va putea asigura în mod eficient gestionarea domeniilor de competență ce îi sunt atribuite prin proiectul de lege. Prin urmare, reieșind și din prevederile art. 3 alin. (2) din proiectul de lege (unde sunt reglementate domeniile de competență ale PACCO), venim cu următoarea sugestie de formulare a normei de la art. 5 alin. (2): „(2) *Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este condusă de un procuror-șef, ajutat de câte un adjunct care va gestiona unul din următoarele domenii:*

- a) combaterea infracțiunilor de corupție și a actelor conexe actelor de corupție;*
- b) combaterea criminalității organizate și a terorismului;*
- c) reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată de fond, de apel și de recurs.*

După caz, în cadrul structurii Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate pot fi prevăzute funcții suplimentare de adjunct al procurorului-șef.”

La alin. (4) lit. c) și d) remarcăm că procurorul-șef al PACCO deține un rol esențial în coordonarea și buna funcționare a entității, însă acest fapt nu echivalează cu atribuirea unei competențe exclusive în elaborarea unor documente fundamentale, precum proiectul de buget anual și proiectul regulamentului de activitate. Aceste documente reprezintă expresia funcționării întregii entități, implicând toate subdiviziunile necesare.

Bugetul anual al PACCO nu este doar o sumă de cifre stabilită arbitrar, ci rezultatul unei analize detaliate a necesităților fiecărei subdiviziuni și al unei

planificări coerente. În acest sens, proiectul de buget trebuie să fie elaborat prin atragerea tuturor subdiviziunilor vizate, astfel încât să reflecte realitatea activității instituționale. O abordare unilaterală, în care procurorul-șef își asumă în mod exclusiv această sarcină, ar putea duce la alocări neechilibrate de resurse, la omisiuni sau la ineficiențe administrative care ar afecta buna desfășurare a activității PACCO.

De asemenea, proiectul regulamentului de activitate este un document instituțional ce stabilește normele de organizare și funcționare a PACCO. Acesta trebuie să țină cont de specificul activității fiecărei structuri interne și să reflecte un cadru clar de responsabilități, proceduri și mecanisme de cooperare internă. Este imposibil ca un singur factor decizional să poată prevedea toate aspectele necesare bunei funcționări a entității, fără o consultare a structurilor vizate. Implicarea subdiviziunilor relevante este esențială pentru ca regulamentul să fie aplicabil și funcțional, dar nu doar să rămână o simplă formalitate administrativă realizată odată cu adoptarea acestuia.

Prin urmare, este evident că rolul procurorul-șef este de a coordona procesul de elaborare a proiectului bugetului anual și proiectului regulamentului de activitate a PACCO, de a asigura că toate structurile sunt implicate și că rezultatul final reflectă nevoile reale ale entității. Deci, în raport cu textul alin. (4) lit. c) și d), se propune excluderea cuvântului „elaborează”.

La alin. (4) lit. e), se impune concretizarea categoriilor de personal în privința cărora urmează a fi realizată selecția potrivit alin. (4) lit. e).

La alin. (4) lit. g), recomandăm indicarea în mod expres, către cine procurorul-șef înaintează propuneri privind stimularea ori sancționarea disciplinară a procurorilor. În acest sens, se impune racordarea textului normei de la alin. (4) lit. g) cu prevederile *Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*.

La alin. (4) lit. j), se recomandă excluderea cuvântului „public”, or, bunurile transmise în gestiune Procuraturii sunt bunurile proprietate publică a statului, care formează patrimoniul acestuia ca entitate națională și ca persoană juridică de drept public.

La **articolul 6** – „*Evaluarea performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate*”:

În conformitate cu art. 6 alin. (1) din proiect, „În scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută, performanțele procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se evaluează de către o comisie de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, constituită ad-hoc de Consiliul Superior al Procurorilor.”.

Astfel, în cadrul art. 6 se propune reglementarea unei proceduri de evaluare a procurorului-șef din cadrul PACCO, similar procedurii de evaluare a performanțelor Procurorului General, prevăzută la art. 31¹ din *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*.

În raport cu prevederile art. 6, care stabilesc procedura de evaluare a performanțelor procurorului-șef din cadrul PACCO, se consideră judicioasă excluderea sau revizuirea integrală a acestei propuneri¹. La caz, urmează a fi reținute următoarele aspecte relevante:

Inițial, se menționează că, reieșind din rolul și atribuțiile Procurorului General, pe de o parte, și atribuțiile procurorului-șef din cadrul PACCO, pe de altă parte, este incorectă stabilirea unor proceduri similare de evaluare a performanțelor acestora.

În conformitate cu art. 9 alin. (3) din *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*, procuratura specializată este condusă de către un procuror - șef, **asimilat adjunctului Procurorului General**, ajutat de un adjunct ori, după caz, de adjuncți, asimilați procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale.

Astfel, este de precizat că, la etapa actuală, procurorul-șef al Procuraturii specializate este subiect al evaluării performanțelor în conformitate cu prevederile art. 28-31 din *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*, acesta urmând a fi evaluat conform reglementărilor generale de către Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor. Prin urmare, în ipoteza adoptării unei proceduri distincte de evaluare a performanțelor procurorului-șef al procuraturii specializate, s-ar crea atât riscul dublării unui proces de evaluare, cât și riscul atentării la competența și rolul exclusiv al Consiliului Superior al Procurorilor, stabilit în *Constituția Republicii Moldova* și *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*.

Așadar, prin prisma celor invocate supra, se evidențiază importanța reglementării prin lege a procedurii de evaluare a Procurorului General, în contextul în care acesta, potrivit *Hotărârii Curții Constituționale nr. 20 din 9 noiembrie 2023 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură*, reprezintă o **funcție de rang constituțional**. *Per a contrario*, instituirea unei proceduri de evaluare similară în raport cu procurorul-șef al procuraturii specializate nu este justificată.

Mai mult, inoportunitatea prevederilor art. 6 din proiect, se relevă în contextul promovării proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (evaluarea performanțelor judecătorilor și procurorilor) (număr unic 57/MJ/2025), aprobat în ședința Guvernului la data de 05.03.2025, care are drept obiective ajustarea cadrului normativ pentru a asigura menținerea unui nivel înalt de integritate pentru toți judecătorii și procurorii, inclusiv pentru cei care nu sunt subiecți ai evaluării externe, precum și remedierea diferențelor existente între prevederile *Legii nr. 147/2023 privind evaluarea performanțelor judecătorilor* și modificările efectuate în *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură* prin *Legea nr. 200/2023 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare a performanțelor și răspundere disciplinară a procurorilor)*.

¹ A se vedea în acest sens avizul Procuraturii Generale și a Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin urmare, în contextul necesității evaluării performanțelor procurorului-șef al procuraturii specializate, urmează a fi pus accent pe rolul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, nefiind necesară, în acest sens, instituirea unor comisii ad-hoc. Mai mult, recent Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor a devenit funcțional, fiind suplinat numărul necesar de membri urmare a deciziilor Adunării Generale a procurorilor din 11.02.25 și ale Consiliului Superior al Procurorilor din 25.02.2025.

Adițional, se constată o incoerență la alin. (9)-(11) al articolului în cauză. Astfel, deși la alin. (9) se indică că raportul de evaluare cu calificativul propus are caracter consultativ, acesta stă la baza hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la acordarea calificativului. Potrivit alin. (11) calificativul „nesatisfăcător” acordat de Consiliul Superior al Procurorilor este temei de eliberare din funcție.

La alin. (12) formula „constatării unor aparențe de abatere disciplinară” nu corespunde art. 43 alin. (1) lit. f) din *Legea nr. 3/2016* care operează cu termenul „bănuieli rezonabile”.

La **articolul 7** – „*Personalul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate*”:

La alin. (1) din proiectul de lege, propunem reformularea acestuia, după cum urmează: „(1) În cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate activează procurori, funcționari publici, funcționari publici cu statut special și alte categorii de personal în limita posturilor prevăzute în statul de personal aprobat de procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.”.

Totodată, se recomandă completarea articolului vizat cu prevederi care să clarifice aplicabilitatea legislației speciale pentru fiecare categorie de funcții.

La **articolul 8** – „*Personalul detașat*”:

Potrivit alin. (1), „Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații și specialiștii care urmează să activeze în Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sunt selectați în mod individual de către procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și sunt detașați de la alte instituții pentru o perioadă de până la 5 ani, care poate fi reînnoită pe o altă perioadă de până la 5 ani. Detașarea se face prin ordinul Procurorului General, cu avizul prealabil al conducătorului instituției în care activează persoana detașată și cu acordul scris al acestuia din urmă.”.

Totodată, în conformitate cu alineatul (2), „Ofițerii de informații și securitate pot fi detașați la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în condițiile alin. (1) pentru o perioadă de până la 3 ani. Detașarea se dispune prin ordin al Procurorului General, cu avizul prealabil al directorului Serviciului de Informații și Securitate și acordul scris al ofițerului de informații și securitate. Pe perioada detașării, ofițerii de informații și securitate obțin statutul de ofițeri de investigații.”.

Cu referire la prevederile indicate supra, se menționează că nu este clar în baza căror criterii urmează a fi efectuată selecția subiecților menționați la alin. (1) și (2).

Totodată, este incert raționamentul și justificarea care determină tratamentul diferențiat în ceea ce privește perioada de detașare a subiecților menționați la alin. (1) în raport cu cei prevăzuți la alin. (2). Prin urmare, **se propune uniformizarea termenului de detașare pentru ambele categorii de subiecți.**

Complementar, se va revizui oportunitatea și necesitatea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf) în raport cu ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații și specialiștii care urmează să activeze în PACCO, așa cum este prevăzut la alin. (3).

În acest sens, se invocă necesitatea revizuirii oportunității aplicării testului la detectorul comportamentului simulat (poligraf) pentru ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații și specialiștii care urmează să activeze în PACCO, având în vedere faptul că acest tip de testare nu garantează o evaluare obiectivă și consistentă a aptitudinilor profesionale. De asemenea, utilizarea poligrafului poate ridica probleme legate de fiabilitatea și validitatea rezultatelor în procesul de selecție, iar punerea unui accent prea mare pe acest instrument ar putea duce la obținerea unor rezultate care nu reflectă în mod corect capacitățile acestora. Astfel, este mai eficient ca evaluarea să se bazeze pe teste psihologice și profesionale bine fundamentate, care să asigure selecția corectă și obiectivă a personalului.

Mai mult, în procesul de testare cu utilizarea poligrafului a personalului pot exista o serie de factori de risc specifici condițiilor de testare (temperatura neadecvată a camerei de examinare, iluminatul necorespunzător, poluarea fonică, etc.), persoanei testate (tensiunea emotivă, nervozitatea, hiperanxietatea, anomaliile fiziologice etc.), poligrafologului, testării personalului. Desconsiderarea acestor factori de risc pot periclita semnificativ caracterul obiectiv al rezultatelor selecției personalului detașat.

În conformitate cu alin. (6), „Detașarea ofițerilor de urmărire penală, ofițerilor de investigații și a specialiștilor la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate încetează înainte de termen prin revocarea acestora din funcție de către Procurorul General la propunerea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.”. Totodată, potrivit alin. (7), „Detașarea ofițerilor de informații și securitate la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate încetează înainte de termen prin revocare de către Procurorul General, la propunerea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sau la solicitarea directorului Serviciului de Informații și Securitate coordonată în prealabil cu procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.”.

Din analiza coroborată a prevederilor alin. (6) și (7) se constată o procedură diferențiată pentru încetarea înainte de termen a detașării ofițerilor de informații și securitate, spre deosebire de cea aplicabilă ofițerilor de urmărire penală, ofițerilor de investigații și a specialiștilor. Astfel, pentru ofițerii de informații și securitate, revocarea poate fi efectuată la solicitarea directorului Serviciului de Informații și Securitate, coordonată prealabil cu procurorul-șef al PACCO.

Faptul că revocarea ofițerilor de informații și securitate poate fi efectuată și la solicitarea directorului Serviciului de Informații și Securitate, coordonată cu procurorul-șef al PACCO, ar putea implica mai multe riscuri și consecințe negative, precum: influențarea procesului de revocare; folosirea procesului de revocare ca instrument de presiune sau ca metodă de sancționare a ofițerilor; crearea unei vulnerabilități pentru ofițerii de informații și securitate, în cazul unor solicitări nejustificate.

În scopul evitării acestor riscuri și pentru asigurarea unui proces obiectiv se propune excluderea textului „sau la solicitarea directorului Serviciului de Informații și Securitate, coordonată în prealabil cu procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate” din cadrul alineatul (7).

La **Capitolul V** – „*Dispoziții finale și tranzitorii*”:

Cu titlu de remarcă generală, **dispozițiile finale** se vor structura astfel încât să prevadă momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ, iar **dispozițiile tranzitorii** - în vederea stabilirii măsurilor ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor proiectului actului normativ, respectând succesiunea logică a prevederilor.

La **articolul 11** – „*Dispoziții finale*”:

Potrivit alin. (5), „La data încetării activității Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a Procuraturii Anticorupție, mandatul procurorilor șefi ai celor două procuraturi specializate și al adjuncților acestora, inclusiv interimarilor, încetează de drept. Până la încetarea activității Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a Procuraturii Anticorupție, procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cele două procuraturi li se va propune transferul, cu acordul lor și fără concurs, la alte procuraturi teritoriale, în funcțiile vacante de procurori, cu excepția funcțiilor de procuror-șef.”. Totodată, în conformitate cu alin. (6), „În vederea asigurării posibilității transferului procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cele două procuraturi care urmează să își înceteze activitatea în cadrul procuraturilor teritoriale, Procurorul General, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura preavizarea acestora cu propunerea de a opta pentru una din funcțiile vacante de procuror disponibile în cadrul procuraturilor teritoriale.”.

În vederea evitării unor neclarități, considerăm necesară reglementarea modalității de desfășurare a procedurii de transfer în cadrul procuraturilor teritoriale a procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cele două procuraturi care urmează să își înceteze activitatea.

Astfel, urmează a fi concretizat dacă se vor aplica prevederile art. 54 din *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură* sau alte reguli distincte. În a doua ipoteză, se impune necesitatea reglementării detaliate a procedurii de transfer.

Sub același aspect, nu este clar în baza căror criterii/prevederi se va decide care procurori vor ocupa anumite funcții vacante din cadrul procuraturilor teritoriale, dar nici cum se va proceda în situația în care mai mulți procurori își vor exprima acordul pentru ocuparea aceleiași funcții. Această incertitudine poate genera confuzii în aplicarea normei, impunându-se o clarificare suplimentară.

În altă ordine de idei, este important de menționat că nu a fost luat în calcul numărul insuficient de funcții vacante de procurori în procuraturile teritoriale. De asemenea, nota de fundamentare nu include o astfel de analiză, ceea ce lasă neclară procedura cu privire la procurorii pentru care nu există suficiente funcții vacante. Astfel, nu este clar cum va fi realizat acest exercițiu, în situația în care, în cadrul procuraturilor specializate activează un număr relativ mare de procurori (*aproximativ 90 de procurori*), iar în procuraturile teritoriale numărul funcțiilor vacante este mult mai mic. În acest sens, potrivit informației de pe pagina oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, la data de 15.10.2024, funcții de execuție vacante/temporar vacante în procuraturile teritoriale erau în număr de 28².

Potrivit alin. (6), „În vederea asigurării posibilității transferului procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cele două procuraturi care urmează să își înceteze activitatea în cadrul procuraturilor teritoriale, Procurorul General, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura preavizarea acestora cu propunerea de a opta pentru una din funcțiile vacante de procuror disponibile în cadrul procuraturilor teritoriale.”.

Inițial, pentru a se asigura o formulare mai clară a prevederii de la alin. (6) și a se exclude unele interpretări ambigue, venim cu sugestia ca textul alineatului respectiv să fie reformulat după cum urmează: *„În vederea asigurării posibilității transferului în cadrul procuraturilor teritoriale a procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cele două procuraturi care urmează să își înceteze activitatea, Procurorul General, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura preavizarea acestora cu propunerea de a opta pentru una din funcțiile vacante de procuror disponibile în cadrul procuraturilor teritoriale.”.*

Cu referire la procedura reglementată la alin. (5) și (6), nu este clar de ce este prevăzută posibilitatea transferului doar în cadrul procuraturilor teritoriale, or, potrivit prevederilor *Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*, este posibil transferul unui procuror din cadrul procuraturii specializate, inclusiv, la funcția de procuror în Procuratura Generală.

Sub alt aspect, se atenționează că, în contextul încetării activității Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze speciale, vor exista procurori care au fost sau vor fi notificați despre demararea procedurii de evaluare externă a integrității potrivit procedurii stabilite în *Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea*

² <https://csp.md/sites/default/files/inline-files/TABEL%20FUNC%C8%9AII%20VACANTE%2018.10.24.pdf>

unor acte normative și care vor refuza transferul către alte procuraturi teritoriale în contextul lichidării celor două procuraturi specializate.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 3 alin. (2) lit. c) din *Legea nr. 252/2023*, nu sunt supuși evaluării conform prezentei legi judecătorii și procurorii, care fac parte din una dintre categoriile menționate la alin. (1) și care, în termen de 20 de zile de la notificarea privind inițierea evaluării, depun cerere de demisie, cu excepția celor care și-au retras cererea de demisie în interiorul termenului respectiv. Complementar, în sensul art. 3 alin. (4) din legea prenotată, cererea de demisie depusă în condițiile alin. (2) lit. c) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motivul invocat, se echivalează cu nepromovarea evaluării.

Prin urmare, în ipoteza depunerii cererii de demisie, ca urmare a refuzului procurorului de a fi transferat în cadrul unei procuraturi teritoriale conform alin. (5) și (6) din proiectul de lege, urmează a fi apreciat drept „nepromovarea evaluării”, fiind incidente prevederile art. 3 alin. (4) din *Legea nr. 252/2023*. Această situație ar putea fi considerată nejustificată în contextul reorganizării instituționale.

În vederea evitării unor asemenea situații, ar putea fi necesară o derogare de la prevederile art. 3 alin. (4) din *Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative*, astfel încât procurorii, procurorii-șefi și adjuncții acestora din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și al Procuraturii Anticorupție, care nu acceptă transferul către alte procuraturi și care depun cerere de demisie în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, să nu fie considerați ca nepromovând evaluarea, iar cererile de demisie să fie examinate potrivit prevederilor generale ale *Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*. În același timp considerăm totuși necesar de a remarca și asupra unui potențial risc care ar decurge dintr-o asemenea soluție (*binevenită în cazul procurorilor de bună-credință, care ar fi dispuși să parcurgă procedura de evaluare externă în calitatea lor de procurori ai uneia din cele două procuraturi specializate, dar care nu ar fi de acord cu opțiunea de transfer în cadrul unei procuraturi teritoriale, alegând să fie eliberați din funcție*), ce constă în faptul că de această derogare ar putea profita în calitate de pretext și acei procurori care ar dori să eludeze prevederile art. 3 alin. (4) din *Legea nr. 252/2023*, demisionând cu scopul real de evita procedura de evaluare externă dar evitând consecințele echivalării unor asemenea demisii cu nepromovarea evaluării (și efectele legale care derivă din aceasta).

Un alt aspect necesar de analizat este în raport cu continuitatea procedurii de evaluare extraordinară a procurorilor care, în rezultatul lichidării celor două procuraturi specializate, ar fi transferați în cadrul procuraturilor teritoriale. Or, urmare a transferului unui procuror în cadrul unei procuraturi teritoriale, acesta încetează să mai dețină funcția de procuror în cadrul procuraturii specializate. Respectiv, ultimul nu mai poate fi considerat drept subiect al evaluării în sensul *Legii nr. 252/2023*, or, potrivit art. 3 alin. (1) lit. e) din aceeași lege, urmează a fi supuși

evaluării procurorii procuraturilor specializate, inclusiv cei delegați în cadrul acestora din 1 ianuarie 2017 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi, pentru un termen mai mare de un an.

La fel, cu referire la prevederile alin. (6), se consemnează că termenul prevăzut pentru preavizarea procurorilor din cadrul procuraturilor specializate, contravine prevederilor *Codului muncii*, nefiind instituită o derogare în acest sens. Or, potrivit art. 88 alin. (1) lit. b) din *Codul muncii*, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art. 86 alin. (1) lit. b) și c)) doar cu condiția că va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre) cu privire la preavizarea, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării fiecărui salariat vizat, a salariaților cu 2 luni înainte de lichidarea unității ori de reducerea numărului sau a statelor de personal. În caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, vor fi preavizate numai persoanele ale căror locuri de muncă urmează a fi reduse.

La alin. (7), raportat la alin. (6), în cazul personalului (consultanți, specialiști, personal tehnic și administrativ) din Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale nu este prevăzută preavizarea personalului în condițiile, eventual ale *Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public* și *Codului muncii*. Plus la aceasta, comportă neclaritate ideea continuării activității în cadrul PACCO a personalului sus-indicat, în „limita statelor de personal”. Formula „în limita statelor de personal” denotă posibilitatea ca o parte din personalul sus-indicat să nu se mai regăsească în cadrul PACCO. Prin urmare, se atestă problematica disponibilizării personalului, în special, din perspectiva nestipulării în proiect a procedurii de disponibilizare.

De asemenea, se constată acordul tacit al personalului, inclusiv al celui detașat, privind continuarea activității în entitatea nou creată, or, proiectul de lege nu admite situația în care persoana detașată va opta pentru revenirea la locul de muncă de bază de la care a fost detașată.

În scopul reglementării prevederilor privind procedura de disponibilizare a personalului din cele două entități care urmează să-și înceteze activitatea – Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, în cazul imposibilității transferului acestora în entitatea nou creată – PACCO, după prima frază, se recomandă completarea cu o propoziție cu următorul cuprins: „Disponibilizarea personalului, în cazul imposibilității continuării raporturilor de serviciu/muncă, se va efectua în conformitate cu cadrul normativ special și cu legislația muncii.”.

În continuare, potrivit alin. (10), „În vederea executării prevederilor alin. (8) și (9), Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuratura Anticorupție, până la expirarea termenului prevăzut la alin. (4), vor asigura transmiterea bunurilor mobile și imobile, a arhivelor acestora, precum și a dosarelor, materialelor, altor documente aflate în executare la acestea către

Procuratura Generală. Transmiterea se va face în baza unui calendar de acțiuni coordonat în comun și cu constituirea de către Procuratura Generală a unor comisii mixte de transmitere pentru fiecare din cele două procuraturi specializate, în care vor fi desemnați un număr egal de reprezentanți ai Procuraturii Generale și ai procuraturii specializate în cauză, care vor fi responsabile de întocmirea actelor de inventariere a bunurilor, dosarelor, materialelor, altor documente transmise, precum și a actelor finale de predare-primire a acestora.”.

Totodată, potrivit alin. (11), „În termen de 30 de zile din momentul începerii activității Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în conformitate cu prevederile alin. (3), Procuratura Generală va asigura transmiterea către Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate a bunurilor mobile și imobile, a arhivelor, precum și a dosarelor, materialelor, altor documente preluate de la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuratura Anticorupție. Transmiterea va fi realizată cu respectarea procedurilor prevăzute la alin. (10).”.

Așadar, aferent prevederilor de la alin. (10) și (11), se impune evidențierea unor riscuri și problematici de realizare a acestora:

În primul rând, se atenționează asupra termenului foarte restrâns, acordat în vederea transmiterii bunurilor mobile și imobile, a arhivelor, precum și dosarelor, materialelor și altor documente de la Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale către Procuratura Generală. Astfel, în conformitate cu alin. (10), transmiterea urmează a fi efectuată până la expirarea a 30 de zile din data intrării în vigoare a prezentei legi.

În acest sens, urmează a fi reținut că, pentru transmiterea bunurilor mobile și imobile, a arhivelor acestora, precum și a dosarelor, materialelor, corpurilor delictive și altor documente aflate în executare la acestea către Procuratura Generală, cu asigurarea întocmirii actelor de inventariere, precum și a actelor finale de predare-primire a acestora, este necesar a se asigura un interval de timp suficient. Or, volumul de activitate care trebuie realizat este semnificativ, iar acuratețea realizării acestor acțiuni este importantă. În caz contrar, efectuarea acestor acțiuni într-un termen relativ scurt prezintă riscuri majore aferent calității procedurii de primire-predare a bunurilor, dosarelor, materialelor, și a altor documente.

În al doilea rând, se atenționează asupra riscurilor aferente etapizării transmiterii bunurilor mobile și imobile, a arhivelor, precum și a dosarelor, materialelor, corpurilor delictive și altor documente, precum și a rolului de intermediar oferit Procuraturii Generale în acest proces.

În concret, la prima etapă, potrivit alin. (10), bunurile mobile și imobile, arhivele, precum și dosarele, materialele, corpurile delictive și alte documente, urmează a fi transmise Procuraturii Generale, cu instituirea unor comisii mixte de transmitere în care vor fi desemnați reprezentanți din cadrul Procuraturii Generale și procuraturilor specializate.

Ulterior, în cadrul celei de-a doua etape, conform alin. (11), Procuratura Generală, la rândul său, urmează să asigure transmiterea bunurilor mobile și imobile, a arhivelor, precum și a dosarelor, materialelor, corpurilor delictelor și altor documente către PACCO.

În circumstanțele expuse, luând în considerare migrarea cauzelor penale în această perioadă (de la Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale la Procuratura Generală și, ulterior, de la Procuratura Generală la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate), cu implicarea unor comisii în care vor fi desemnate mai multe persoane, se menționează asupra existenței unor eventuale riscuri, precum:

- scurgerea informațiilor din cauzele/procese penale;
- pierderea/dispariția/sustragerea/alterarea anumitor mijloace de probe/corpurile delictelor din aceste cauze/procese penale;
- pierderea/dispariția/sustragerea anumitor volume (având în vedere că multe cauze penale conțin un număr foarte mare de volume) sau chiar a anumitor cauze penale.

Respectiv, se consideră necesar reexaminarea oportunității stabilirii ca Procuratura Generală să intervină drept intermediar în transmiterea bunurilor mobile și imobile, a arhivelor, precum și a dosarelor, materialelor, corpurilor delictelor și altor documente aflate în executare la Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Or, conform prevederilor alin. (3), PACCO se va constitui din momentul intrării în vigoare a prezentei legi și va reprezenta succesorul de drept al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, precum și al Procuraturii Anticorupție. De asemenea, PACCO va deveni operațională după aprobarea de către Consiliul Superior al Procurorilor a unui procuror-șef interimar, în termen de 10 zile lucrătoare de la intrarea în vigoare a legii (art. 11 alin. (18) lit. b)).

Mai mult, conform alin. (27), „În termen de 10 zile lucrătoare de la data aprobării de către Consiliul Superior al Procurorilor a unui procuror-șef interimar al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, acesta va veni în adresa Procurorului General cu propuneri de delegare în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate a unor procurori din alte procuraturi.”.

Prin urmare, se atestă că perioada de tranziție va fi extrem de scurtă, iar PACCO va deveni operațională în termen de 10 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi. Astfel, se consideră oportun ca bunurile mobile și imobile, arhivele, precum și dosarele, materialele, corpurile delictelor și alte documente aflate în executare la Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, să fie transmise direct către PACCO, fără a fi necesară transmiterea la etapa inițială către Procuratura Generală. Ultima urmează să-și pastreze doar calitatea de membru în cadrul comisiei mixte de

transmitere a bunurilor mobile și imobile, arhivelor, precum și dosarelor, materialelor, corpurilor delictive și altor documente.

Subsidiar, în cuprinsul alin. (10) și (11), se consideră necesară excluderea cuvintelor „bunurilor mobile și imobile”, având în vedere că bunurile mobile și imobile folosite/utilizate de către Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale aparțin, de drept, Procuraturii Generale și sunt gestionate de către aceasta.

Potrivit alin. (13) lit. a), **până la momentul începerii activității** PACCO în conformitate cu prevederile alin. (3), Guvernul va asigura alocarea unui sediu pentru PACCO și va transmite sediul către procuratura respectivă **din momentul creării acesteia**. În acest context, în vederea clarificării termenului alocării sediului pentru PACCO, *se recomandă revizuirea normei indicate*. Or, momentul începerii activității PACCO este diferit de momentul creării acesteia.

În conformitate cu alin. (21), „Prin derogare la de prevederile art. (3) alin. (1) lit. g) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, în scopul operaționalizării mai rapide a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, candidații care vor câștiga concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante de procuror în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, organizat în conformitate cu prevederile alin. (18) lit. c), vor fi numiți în funcție fără a parcurge în prealabil procedura de evaluare externă a integrității etice și financiare.”.

Totodată, la alin. (22) se indică asupra faptului că, „Procurorii numiți în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate potrivit prevederilor alin. (21) vor fi supuși subsecvent procedurii de evaluare externă a integrității etice și financiare prevăzute de Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, asigurându-se totodată respectarea prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.”.

În raport cu prevederile alin. (21) și (22), se consideră necesară revizuirea abordării privind efectuarea procedurii de evaluare externă a integrității etice și financiare, ulterior numirii în funcție a procurorilor în cadrul PACCO. Or, prevederile enunțate ar putea crea o inechitate în raport cu procurorii care au fost supuși procedurii de evaluare externă conform regulilor generale stabilite în *Legea nr. 252/2023*. Complementar, eventuala nepromovare ulterioară a evaluării externe a integrității etice și financiare a procurorilor numiți în cadrul PACCO, ar putea compromite de la început imaginea instituției, precum și a scopului prezentului proiect.

Mai mult, prevederile alin. (21) și (22), contravin **scopului preventiv** al *Legii nr. 252/2023*, care urmărește asigurarea integrității, profesionalismului și independenței procurorilor printr-o evaluare externă riguroasă anterior exercitării funcției. Astfel, prin stabilirea unei evaluări ulterioare numirii în funcție, se anulează

efectul preventiv al mecanismului de control, deoarece acesta nu mai funcționează ca un filtru inițial care să garanteze că doar candidații care îndeplinesc criterii de integritate, competență și independență pot accede în aceste funcții.

Prin urmare, se creează riscul de a genera prejudicii atât în ceea ce privește calitatea actului de justiție, cât și în ceea ce privește percepția publică asupra corectitudinii și transparenței sistemului judiciar.

La fel în raport cu prevederile alin. (23), se atrage atenția asupra faptului că, potrivit art. 20 alin. (4) lit. b) din *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*, la funcția de procuror în Procuratura Generală, în procuraturile specializate, precum și la funcțiile prevăzute la art. 25 alin. (4) poate candida procurorul care în cadrul evaluării performanțelor, a obținut cel puțin calificativul „foarte bine”. Sub acest aspect, se menționează că actualmente nu există nicio rezervă de candidați înscriși în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante (Lista procurorilor care solicită transferul sau promovarea, iar la moment toate evaluările anterioare sunt expirate, procesul urmând a fi demarat odată cu începerea activității noului Colegiu de selecție și evaluare a procurorilor³). Problematika evidențiată urmează a fi luată în considerare în procesul de implementare a proiectului de lege, or, aceasta implică repercusiuni inevitabile asupra începerii activității efective a procuraturii nou create.

Prevederile de la alin. (24) - (25) implică derogări de la prevederile *Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*, în partea ce ține de asigurarea păstrării drepturilor salariale ca urmare a transferului procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora în cadrul procuraturilor teritoriale, însă anexa la Lege ce prevede ajustarea cadrului normativ conex, nu conține modificări aferente *Legii nr. 270/2018*. Totodată, pct. 8 - „Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent” din *Nota de fundamentare*, stabilește necesitatea modificării/ajustării *Legii nr. 270/2018*, fără careva detalii aferente. În acest sens, autorul urmează să aducă clarificări și completări adiționale aferente aspectului dat.

Adițional, derogările de la *Legea nr. 270/2018*, propuse la art. 11 alin. (24) - (25) din proiect, implică neclarități de aplicabilitate. Astfel, în cazul în care, eventual într-o anumită perioadă se vor suplini toate funcțiile vacante din cadrul procuraturii noi create, cu procurori ce au promovat evaluarea externă a integrității etice și financiare în conformitate cu *Legea nr. 252/2023*, iar în perioada/luna imediat următoare anumite funcții vor deveni vacante din varii motive, se prezumă că nu sunt întrunite condițiile stabilite la alin. (25) de la art. 11, respectiv aplicabilitatea derogărilor menționate în proiect va fi interpretabilă și complicat de a fi implementată.

Sub același aspect, atragem atenția că, ținând cont de nivelul fluctuației personalului din sectorul bugetar, rata generală de angajare per sector/domeniu, precum și durata relativ îndelungată a procedurii de evaluare a procurorilor ce

³ A se vedea în acest sens avizul Consiliului Superior al Procurorilor.

urmează a fi realizată conform *Legii nr. 252/2023*, suplinirea limitei PACCO cu 100% procurori, este un scop complicat de realizat.

Mai mult, dat fiind faptul că nu există o certitudine privind momentul în care se va realiza suplinirea tuturor locurilor vacante din cadrul PACCO, persistă riscul unei presiuni pe bugetul Procuraturii. Totodată, se creează o posibilă inechitate față de ceilalți procurori din procuraturile teritoriale. În acest sens, considerăm că drepturile salariale aferente funcțiilor deținute de aceștia în cadrul celor două procuraturi ar trebui să fie păstrate până la data expirării termenului de depunere a dosarelor pentru concursul organizat în vederea accederii în funcția de procuror în cadrul PACCO, în cazul în care procurorul nu a depus dosar de înscriere la concurs. Alternativ, se propune păstrarea drepturilor salariale până la data unei decizii de promovare/nepromovare în cadrul concursului pentru procurorii care au depus cerere de participare la concurs pentru accederea în funcția de procuror în cadrul PACCO.

În conformitate cu prevederile alin. (28), „Prin derogare de la prevederile art. 54 alin. (2) din *Legea nr. 3/2016* cu privire la Procuratură, delegarea procurorilor de la alte procuraturi către Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se va face de către Procurorul General doar cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor. Delegarea procurorilor de la alte procuraturi poate fi realizată, fără acordul lor, pe o perioadă de până la 6 luni de zile pe parcursul unui an, iar cu consimțământul lor scris, pentru o perioadă de până la 12 luni.”.

Per a contrario, referitor la termenul de delegare a procurorilor de la alte procuraturi, fără acordul lor, potrivit art. 54 alin. (2) din *Legea nr. 3/2016* cu privire la Procuratură, „În cazul în care o procuratură nu poate funcționa din cauza lipsei temporare de procurori, în cazul existenței unor funcții vacante, dar și în alte cazuri, Procurorul General, la propunerea procurorului-șef al procuraturii respective, poate delega procurori de la alte procuraturi, **fără acordul lor, pe o perioadă de până la o lună** pe parcursul unui an, iar cu consimțământul lor scris, pentru o perioadă de până la 12 luni.”.

Prin urmare, nu este argumentată necesitatea extinderii substanțiale a termenului de delegare a procurorilor de la alte procuraturi către procuratura nou-creată, fără acordul acestora. Or, în absența acordului procurorului de a fi delegat în cadrul procuraturii nou-create pe un termen de 6 luni, persistă riscul încălcării principiilor dreptului muncii.

Subsidiar, cu referire la terminologia utilizată în cadrul prevederilor art. 11 și 12 din proiect, se atrage atenția asupra necesității respectării terminologiei utilizate în cadrul art. 204-244 din *Codul civil*, precum și clarificării aspectelor de reorganizare/lichidare a procuraturilor specializate ce sunt vizate în proiectul de lege.

În acest sens, potrivit alin. (2), „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate **se creează** din momentul intrării în vigoare a prezentei legi și **va reprezenta succesorul de drept** al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității

Organizate și Cauze Speciale și al Procuraturii Anticorupție. [...]”. Totodată, în conformitate cu prevederile alin. (4), „Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și al Procuratura Anticorupție **își încetează activitatea** la expirarea unui termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”.

Astfel, reieșind din analiza prevederilor de la alin. (3) și (4), nu poate fi vorba despre stabilirea PACCO drept succesor de drept al Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, or, la caz, nu are loc o reorganizare propriu-zisă a procuraturilor specializate. În acest sens, potrivit prevederilor art. 204 și 205 din *Codul civil*, succesiunea de drept (transmiterea drepturilor și obligațiilor), are loc în contextul procedurii de reorganizare a persoanei juridice (fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare) sau transformare.

Alin. (16) și (17) conțin prevederi cu caracter permanent, motiv pentru care nu pot fi incluse în dispoziții finale.

La alin. (20) se va preciza că este vorba de rapoartele Comisiei de evaluare a procurorilor de promovare a evaluării.

La **articolul 12** – „*Dispoziții tranzitorii*”:

În raport cu prevederile alin. (3) și (4), se atrage atenția asupra inoportunității derogării de la art. 299¹ alin. (3) din *Codul de procedură penală*, prin care Procurorului General îi este atribuită competența exclusivă în examinarea plângerilor împotriva soluțiilor, acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de către procurorii din cadrul procuraturilor ce urmează să-și înceteze activitatea. Astfel, se consideră just ca plângerile împotriva soluțiilor, acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de către procurorii din cadrul procuraturilor ce urmează să-și înceteze activitatea să fie examinate de un procuror care cunoaște în mod direct specificul și complexitatea cazurilor respective.

Atribuirea acestei responsabilități Procurorului General ar putea crea o încărcare suplimentară cu cazuri complexe, ce depășesc competențele sale directe și care nu se încadrează în specificul activității Procuraturii Generale. În schimb, conferirea acestei atribuții procurorului-șef interimar/procurorului-șef sau adjuncților acestuia din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate **ar oferi soluții mai rapide și mai bine fundamentate**.

Mai mult, după desființarea procuraturilor specializate, este esențial să se asigure o tranziție coerentă, iar soluționarea plângerilor să fie gestionată de structuri care păstrează continuitatea activităților, pentru a nu perturba procesul de investigare și urmărire penală.

Prin urmare, se consideră oportun ca plângerile împotriva soluțiilor, acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de către procurorii din cadrul procuraturilor ce urmează să-și înceteze activitatea să fie examinate de procurorul-șef interimar/procurorul șef sau adjunctul procurorului-șef al noii structuri specializate, pentru a asigura nu doar imparțialitate, ci și o expertiză mai eficientă în

evaluarea soluțiilor, acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de către procurorii din cadrul procuraturilor ce urmează a fi desființate.

Complementar, se atrage atenția asupra necesității evitării în perioada de tranziție a unor eventuale paralelisme instituționale, precum și atribuirea de competențe similare pentru subiecți diferiți. În special, se consemnează asupra neadmiterii intersectării atribuțiilor Procurorului General în raport cu cele ale procurorului-șef interimar al PACCO, aferent soluționării unor chestiuni, plângeri sau cereri ce urmează a fi examinate până când procuratura nou creată va deveni operațională.

La fel, reieșind din analiza prevederilor art. 11, Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale își vor înceta activitatea la expirarea termenului de 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii. Prin urmare, rezultă că în interiorul acestui interval de timp vor funcționa de drept 3 (trei) procuraturi specializate, având competențe similare. Din aceste considerente, se consideră necesar clarificarea/delimitarea expresă a competențelor instituțiilor vizate în vederea neadmiterii unor incertitudini ce pot apărea în cadrul perioadei de tranziție.

La alin. (5), se indică asupra faptului că, „De la data desființării Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție, la judecarea cauzelor transmise potrivit art. (11) alin. (9), precum și la soluționarea propunerilor, contestațiilor, plângerilor sau a oricăror alte cereri formulate în aceste cauze participă procurori din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.”. Privitor la acest aspect, luând în considerare posibilitatea prelungirii procedurilor aferente de numire în funcție a procurorilor în cadrul procuraturii nou-create, se atenționează asupra existenței riscului imposibilității participării unui procuror la soluționarea propunerilor, contestațiilor, plângerilor sau a oricăror alte cereri formulate pe cauzele transmise potrivit art. 11 alin. (9). În special, prezența acestui risc se poate evidenția în cadrul perioadei incipiente de activitate a procuraturii nou-create și, respectiv, necesității examinării unor plângeri, contestații sau cereri urgente.

Plus la aceasta, se consideră judicios ca la judecarea unor cauze penale să poată participa procurori din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale sau Procuraturii Anticorupție, fapt dictat de necesitatea continuării eficiente și rapide a procesului de examinare a spețelor deduse judecării (fapt desprins chiar din textul normei de la art. 320 alin. (1) din *Codul de procedură penală*). De aceea, nu se consideră oportună derogarea înscrisă la alin. (5) în sensul în care la judecarea cauzelor instrumentate/conduse de cele două procuraturi specializate să participe, automat, procurori din cadrul PACCO.

În continuare, potrivit alin. (6)-(8), se propun o serie de derogări de la *Codul de procedură penală*.

Referitor la acest aspect, se consemnează asupra inoportunității acestora. Astfel, derogările menționate la alin. (6) – (8) devin inaplicabile în măsura în care,

potrivit prevederilor art. 2 alin. (4) din *Codul de procedură penală*, **normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Cod**. Aprecierea în cauză este valabilă și în raport cu derogările de la *Codul de procedură penală* prevăzute la art. 12 alin. (3) și (4). Prin urmare, derogările prevăzute comportă un risc substanțial în raport cu buna desfășurare a proceselor penale. Suplimentar, aferent derogării specificate la alin. (6), se menționează că aceasta contravine esenței independenței procesuale a procurorului garantată prin *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*. În acest sens, se impune consemnarea prevederilor art. 33 alin. (1) lit. d) din legea prenotată. Astfel, una din garanțiile în asigurarea independenței procurorului se relevă în discreția decizională a procurorului în exercițiul funcției, acordată prin lege.

III

La Anexa Legii cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate:

La **pct. I**, textul „06.04.13.03 Procuratura Anticorupție” se substituie cu textul „06.04.13.03 Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”, iar textul „06.04.13.04 Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale” se exclude” se recomandă a fi substituit cu textul „pozițiile „06.04.13.03 06.04.13.03 Procuratura Anticorupție” și „06.04.13.03 Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate” se substituie cu poziția „06.04.13.03 Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate””, întru respectarea regulilor tehnico-legislative.

La **pct. II**, cu referire la noua redacție propusă pentru art. 270¹ din *Codul de procedură penală*, menționăm că prin modificările din 25 aprilie 2024, operate la *Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Achiziții Publice* (aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 67/2024*), directorul și directorul adjunct ai Agenției sunt incluși în categoria „persoanelor numite în funcție de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern” prevăzute la lit. c) al art. 270¹.

În acest context, în scopul evitării dublării prevederilor, litera i) din cadrul art. 270¹ se va exclude.

La **pct. IX**, este de remarcat faptul că propunerea de majorare a valorii de referință pentru procurorii din cadrul PACCO, de la 2850 lei până la nivelul de 3000 lei, implică riscul unor potențiale inechități salariale vis-a-vis de ceilalți procurori din domeniu, în sensul asigurării tratamentului egal și a remunerării egale pentru muncă de valoare egală. Accentuăm că, actualmente, valoarea de referință de 2850 lei, conform art. 10 alin. (2) lit. c) din *Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024*, este aplicabilă inclusiv pentru procurorii din cadrul Procuraturii Generale, indiferent de nivelul/statutul acestora. Urmează a fi aduse argumente de justificare suplimentară a acestor propuneri. Adițional, este de menționat că măsura propusă nu are acoperire financiară conform cadrului de resurse disponibil, iar nota de fundamentare nu prevede o analiză financiară a costurilor ce o implică sau sursa de acoperire.

Totodată, procesul de lichidare a celor două procuraturi specializate, reorganizare, transferare/lichidare a unor eventuale funcții și refuzul de transfer, poate genera eventuale costuri de disponibilizare, costuri suplimentare de la bugetul de stat care ar trebui estimate.

În contextul în care PACCO se formează ca urmare a lichidării celor două procuraturi specializate, implementarea prevederilor proiectului urmează a se realiza în limita bugetului aprobat pentru Procuratura Generală. În caz contrar, procesul de lichidare a celor două procuraturi specializate, reorganizare, transferare/lichidare a unor eventuale funcții și refuzul de transfer va genera necesitatea operării anumitor rectificări bugetare.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile *Metodologiei de analiză a impactului de reglementare*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 574/2024*, proiectul respectiv urmează a fi însoțit de fișa financiară care stabilește estimarea impactului financiar, precum și de analiza impactului de reglementare.

În altă ordine de idei, prin prisma *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, se consideră oportună completarea subpct. 3 din nota de fundamentare cu argumente pertinente și concludente ce ar justifica derogările de la cadrul normativ în vigoare și completarea subpct. 4.2 din notă cu informații care descriu detaliat impactul financiar asupra bugetului, cu indicarea și argumentarea costurilor estimative ale punerii în aplicare a actului normativ în cauză.

Totodată, în ipoteza înaintării unor eventuale amendamente la proiectul de act legislativ, este necesară completarea notei de argumentare prin prisma celor reținute în prezentul aviz.

IV

Dintr-o altă perspectivă, având în vedere intenția legiutorului de a reconfigura sistemul procuraturilor specializate, precum și necesitatea consolidării capacității instituționale a procuraturii pe domeniul combaterii corupției și criminalității organizate, cu titlu de recomandare alternativă, se consideră judicioasă examinarea oportunității implementării soluțiilor propuse de Ministerul Justiției pentru consolidarea arhitecturii instituționale a organelor responsabile de combaterea corupției, expuse la data de 29 ianuarie 2025 și transmise în adresa Parlamentului Republicii Moldova.

Totodată, cea de-a treia opțiune propusă de Ministerul Justiției⁴, constă în comasarea celor două procuraturi specializate prin fuziune. În context, sunt relevante unele modele instituționale ale țărilor mici, care recent au devenit membre ale Uniunii Europene, și care respectiv au fost și ele la etapa de candidate pe același parcurs european cu al țării noastre. Respectiv sunt instituții cu specializare mixtă - anticorupție și crimă organizată. Printre acestea, se consideră relevante următoarele exemple:

⁴ Cele 3 opțiuni fiind descrise anterior la pagina a 3-a a prezentului aviz.

- Modelul Croației, care are o singură Procuratură specializată – numită USKOK (Oficiul pentru Reprimarea Corupției și Crimei Organizate), constituită în 2001.
- Un alt model similar este cel al Albaniei (SPAK – Structura Specializată pentru combaterea Corupției și a Criminalității Organizate). Parcursul instituției este similar cu cel actual din Republica Moldova, concretizat în parcurgerea unui exercițiu de evaluare externă a procurorilor (vetting). Competența acestei procuraturi este definită prin lege prin corespondență cu competența Judecătoriei Anticorupție și pentru Combaterea Criminalității Organizate.
- Elemente similare de organizare și concentrare a eforturilor de urmărire și acționare integrată sunt și la Procuratura Anti-Mafia din Italia.

Prin urmare, în contextul intenției din cadrul inițiativei legislative nr. 40 de reorganizare a procuraturilor specializate, se propune examinarea soluției de fuzionare a celor două procuraturi specializate, printr-o tranziție care se va face însă fără întreruperi, fără afectarea statutului procurorilor în funcție, fiind asigurată continuarea activității procurorilor și a personalului existent, și respectiv se va asigura menținerea dosarelor aflate în curs de investigare sau examinare judiciară.

Optarea pentru această variantă reprezintă o soluție alternativă care implică mult mai puține riscuri și permite o tranziție ce va preveni blocajele în investigarea și judecarea cauzelor penale. De altfel, pentru o soluție similară pledează și Consiliul Superior al Procurorilor, fapt desprins din opinia acestuia asupra prezentului proiect de lege, expusă în ședința Consiliului din 04 martie 2025, și conform Avizului suplimentar recepționat⁵.

Totodată, în ipoteza optării pentru fuzionarea celor două procuraturi specializate și ținând cont de recomandările anterioare privind revizuirea/excluderea competențelor în investigarea anumitor categorii de infracțiuni (în special, cu referire la competențele Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale), urmează fi revizuit și eventualul număr de procurori din cadrul procuraturii nou-create în rezultatul procesului de fuzionare, urmărindu-se în același timp și evoluția procesului de evaluare externă.

Soluția fuzionării comportă mai multe avantaje, printre care:

1) Continuitatea desfășurării acțiunilor de urmărire penală/măsurilor speciale de investigații în cadrul cauzelor penale instrumentate de către Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Aplicarea acestui model în Republica Moldova ar presupune fuzionarea procuraturilor specializate într-o singură instituție, cu două subdiviziuni specializate: corupția de nivel înalt și crimă organizată. Această

⁵ A se vedea în acest sens Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-60/2025 din 04 martie 2025 privind examinarea proiectului legii cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate (inițiativa legislativă nr. 40).

tranziție se va face fără întreruperi, cu transferul tuturor procurorilor specializați, continuarea activității și menținerea dosarelor aflate în curs de investigare.

Aspectul dat are o importanță deosebită în raport cu cauzele în care au fost aplicate măsuri preventive privative de libertate, măsuri de constrângere sau măsuri speciale de investigații. Prin urmare, comasarea Procuraturii Anticorupție și a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale va garanta atât buna desfășurare a procesului penal aferent colectării probelor, cât și respectarea drepturilor și intereselor persoanelor în privința cărora au fost aplicate măsuri preventive privative de libertate, măsuri de constrângere sau măsuri speciale de investigații.

2) Păstrarea dosarelor pendinte de complexitate majoră și, respectiv, evitarea blocajelor în investigarea acestora. Soluția propusă exclude necesitatea transferului dosarelor dintr-o instituție în alta. Drept rezultat, se vor evita așa riscuri precum: distrugerea unor probe; pierderea unor materiale din dosar; scurgerea unor informații din dosarele care pot implica secrete de stat, secrete bancare, rezultatele diferitor măsuri speciale de investigații și alte acțiuni de urmărire penală.

3) Garanția menținerii nivelului de specializare a procurorilor, respectarea statutului și a drepturilor procurorilor și personalului auxiliar. Comasarea Procuraturii Anticorupție și a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale va permite înlăturarea riscurilor aferente independenței și carierei procurorilor din cadrul procuraturilor specializate prin evitarea unor transferuri sau detașări în cadrul altor procuraturi teritoriale. În special, se va evita încălcarea drepturilor și garanțiilor stabilite atât în *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*, cât și în *Codul muncii*. Prin urmare, se va asigura păstrarea atât a procurorilor, cât și a personalului auxiliar, care posedă o expertiză esențială și cunosc specificul cauzelor instrumentate de către Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, care, în virtutea specificului acestora, comportă un nivel de complexitate majoră.

4) O mai bună coordonare a investigațiilor, reducerea timpilor de reacție, eficientizarea resurselor administrative, specializarea personalului și îmbunătățirea colaborării internaționale. Avantajul acestui model integrat de consolidare instituțională va permite creșterea eficienței examinării cauzelor penale de complexitate mărită, adoptarea unei strategii multi-aspectuale pentru combaterea acestor fenomene, reducerea cheltuielilor administrative, realocarea surselor umane și tehnice, concentrarea investițiilor în modernizarea echipamentelor de investigație, specializarea și lucrul în echipă, asigurarea managementului intern și monitorizarea centralizată a cauzelor.

5) Asigurarea continuității procedurii de evaluarea extraordinară a procurorilor. Soluția comasării va asigura pe deplin continuarea procedurii de evaluare extraordinară în raport cu procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Aspectul dat prezintă o importanță deosebită în contextul procesului pendinte de

evaluare a Procuraturii Anticorupție, și a demarării procesului de notificare a procurorilor din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Mai mult, opțiunea comasării exclude necesitatea unor derogări de la *Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative*, care, în contextul analizei prevederilor proiectului de lege, au fost apreciate drept inoportune și contrare scopurilor procedurii de vetting.

Astfel, reorganizarea instituțională în formulă revizuită care să țină cont de toate aspectele menționate supra nu va afecta cauzele penale pendinte și investigațiile în curs, angajamentele statului față de cetățeni privind eforturile consolidate pe segmentul anticorupție și criminalitate organizată, precum și parcursul european al țării.

În contextul celor expuse mai sus, Guvernul comunică susținerea de principiu a inițiativei legislative nr. 40 cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, *însă cu condiția revizuirii proiectului de lege, conform observațiilor și propunerilor de îmbunătățire a textului, înaintate în prezentul aviz generalizat*, inclusiv cu examinarea propunerilor de soluții alternative în consolidarea arhitecturii instituționale a organelor responsabile de combaterea corupției și criminalității organizate, *și continuarea consultărilor publice în procesul de definitivare a proiectului de lege*.